

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा एप्रिल – २०१६

कक्षा – शास्त्री-२ (SEM-4)	प्रश्नपत्रम् – ७	गुणाः – ७०
विषयः – साहित्यम्	CC-2.4.7	समयः – ३ तः ६
दिनाङ्कः – २५/०४/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – दशरूपकम् (तृतीय, चतुर्थ-प्रकाशः)	

	प्रथमान्वितिः - १	
प्रश्नः - १	अधोलिखितेषु द्वयोः ससन्दर्भ व्याख्यां लिखत ।	०८
	(१) भारती संस्कृत प्रायो वाग्व्यापारो नटाश्रयः । भेदैः प्ररोचनायुक्तैर्वीथीप्रहसना मुखैः ॥ (२) एषामन्यतमेनार्थं पात्रं वाक्षिव्य सूत्रभृत् । (३) गेयं पदम् स्थितं पाठ्यमासीनं पुष्पगण्डिका । प्रच्छेकस्त्रिगूढं च सैन्धवाख्यं द्विगूढकम् ॥	
प्रश्नः - २	रसानां नाटकादिषूपयोगः वर्णयतु । अथवा नाटके नायकस्य गुणान् वर्णयतु ।	०८
प्रश्नः - ३	अधोलिखितेषु द्वयोः उत्तरं लिखतु ।	०४
	(१) असत्प्रलापः किमिति ? (२) गर्भभेदान् लिखत । (३) नाटकलक्षणम् लिखतु ।	
प्रश्नः - ४	निम्नेषु पञ्चानामुत्तराणि लिखत ।	०५
	(१) विभावानुभावव्यभिचारि संयोगात् कस्य निष्पत्तिः भवति ? (२) तृतीयप्रकाशे कति कारिकाः सन्ति ? (३) का नाम वीथी ? (४) अनुभाव शब्दस्य कोऽर्थः ? (५) भावः किमिति ? (६) त्रासः किमिति ? (७) उत्तररामचरितम् केन लिखितम् ?	
	द्वितीयान्वितिः - २	
प्रश्नः - ५	अधोलिखितेषु कारिकाद्वयं व्याख्यायताम् ।	०८
	(१) रसस्तु करुणः स्थायी नेतारः प्राकृताः नराः । भाणवत्सन्धिवृत्यङ्गैर्युक्तिः स्त्रीपरिदेवितैः ॥ (२) सुखदुःखादिकैर्भावैर्भावस्तद्भावभावनम् । पृथग्भावा भवन्त्यन्येऽनुभावत्वेऽपि सात्विकाः ॥ (३) सदृशज्ञान चिन्ताधैः संस्कारात्मृतिरेव च । ज्ञातत्वेनार्थभासिन्यां भूसमुन्नयमादयः ।	

प्रश्न: -६	धनञ्जयकृत रसभेदान् वर्णयतु । अथवा अभिनवगुप्तपादानां रसनिष्पत्तिः वर्णयतु ।	०८
प्रश्न: -७	व्यायोगः वर्णयत । अथवा समवकारः लेखयतु ।	०२
प्रश्न: -८	निम्नेषु द्वयोः उत्तरं लिखत ।	०२
	(१) किम् नाम डिमः ? (२) का नाम धृतिः ? (३) विबोधः किमिति ?	
	तृतीयान्विति: - ३	
प्रश्न: -९	अधोलिखित कारिकाद्वयं सविस्तरेण व्याख्यायताम् ।	०८
	(१) रत्युत्साह जुगुप्साः क्रोधो हासः स्मयो भयं शोकः । शममपि केचित्प्राहुः पुष्टिर्नाट्येषु नैतस्य । (२) एकोन पञ्चाशद्धी हि भावा, युक्त्या निबद्धाः परिपोषयन्ति । आलस्यमौग्र्यं मरणं जुगुप्साम् तस्याश्रयाद्वैतविरुद्धमिष्टम् ॥ (३) रमयेच्चाटुकृत्कान्तः कलाक्रीडादिभिश्च ताम् । न ग्राम्यमाचरेत्किञ्चिन्नर्मभं शंकरं न च ॥	
प्रश्न: -१०	काव्यात् स्वानन्दोद्भूतिः किमात्मा चासाविति कथं भवति ? वर्णयतु । अथवा व्यभिचारिणां सोदाहरणं वर्णनं करोतु ।	०८
प्रश्न: -११	निम्नाङ्कितेषु द्वयं लिखत ।	०४
	(१) स्थायिभावः । (२) विप्रयोगः । (३) प्रवासविप्रयोगः । (४) शान्तरसः ।	
प्रश्न: -१२	अधोलिखितेषु पञ्चानामुत्तराणि लिखत ।	०५
	(१) का नाम अभिधा ? (२) भ्रमधार्मिक विश्रब्धः -----? कस्योदाहरणम् ? (३) निःशेषच्युतस्तनतटं -----? उत्तमकाव्यम् वा अधमकाव्यम् ? (४) ध्वनिः कतिविधः ? (५) उपाचरेत् शब्दस्य कोऽर्थः ? (६) चतुर्थप्रकाशे कति कारिकाः सन्ति ? (७) वेणीसंहारः केन लिखितम् ?	

***